[প্ৰকাশযোগ্য]

ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়

দেৱানী আপীল অধিকাৰক্ষেত্ৰ

দেৱানী আপীল নং ৭৭০৭-৭৭০৮/২০২১

(বি. ম. আ. (দেৱানী) নং ২৮৬১৬-২৮৬১৭/২০১৯ৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা)

ভাৰত সঞ্চাৰ নিগম লিমিটেড

বনাম

শ্ৰী দেও কুমাৰ ৰাই ওৰফে দেও কুমাৰ ৰায়

ৰায়

হৃষিকেশ ৰায়, ন্যায়াধীশ

মঞ্জুৰী দিয়া হ'ল।

২) আপীলকাৰীৰ হৈ হাজিৰ হোৱা বিজ্ঞ জ্যেষ্ঠ অধিবক্তা শ্ৰী দীনেশ অগ্নানীৰ শুনানি গ্ৰহণ কৰা হ'ল। লগতে উত্তৰবাদীক (কেন্দ্ৰীয় প্ৰশাসনিক ন্যায়াধিকৰণত চমুকৈ "ন্যায়াধিকৰণ"ত মূল আবেদনকাৰীক) প্ৰতিনিধিত্ব কৰা বিজ্ঞ অধিবক্তা শ্ৰী সু�ৰেন্দ্ৰ পেট্ৰিৰ শুনানি গ্ৰহণ কৰা হ'ল।

৩) এই আপীলত প্ৰত্যাহ্বান হৈছে ৩১/০৫/২০১৮ তাৰিখৰ ৰায় আৰু আদেশ যাৰ দ্বাৰা আপীলকাৰীয়ে দাখিল কৰা লেখ আবেদন (দেৱানী) নং ৯৯১/২০১৭ত গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ে ২৫/০৮/২০১৫ তাৰিখে ন্যায়াধিকৰণে গৃহীত কৰা আদেশক সমৰ্থন কৰিছিল আৰু দূৰসংযোগ বিভাগৰ শ্ৰম (অস্থায়ী মৰ্যাদা আৰু নিয়মীয়াকৰণৰ অনুদান) আঁচনি, ১৯৯৯ৰ (ইয়াৰ পিছত

"১৯৮৯ চনৰ আঁচনি" বুলি কোৱা হ'ব) অধীনত উত্তৰবাদীক অস্থায়ী মর্যাদা প্রদান কৰিবলৈ নির্দেশ দিছিল। আপীলকাৰীয়ে ০৪/০৬/২০১৯ তাৰিখৰ আদেশকো বিৰোধিতা কৰিছে যাৰ দ্বাৰা গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ে ৩১/০৫/২০১৮ তাৰিখৰ আদেশৰ বিপৰীতে পুনৰীক্ষণ আবেদন নং ৫৯/২০১৯ত খাৰিজ কৰিছিল।

৪) ১৯৮৯ চনৰ আঁচনিৰ অধীনত যিসকল অস্থায়ী শ্রমিকে আঁচনিখন বলবৎ হোৱাৰ দিনা অর্থাৎ ০১/১০/১৯৮৯ তাৰিখৰ বিএছএনএলত কাম কৰি আছে আৰু যিসকলে কমেও এবছৰ ধৰি অবিৰত সেৱা আগবঢ়াইছে আৰু এই এবছৰৰ ভিতৰত যিসকলে কমেও ২৪০ দিনৰ বাবে নিয়োজিত হৈ আছে, তেওঁলোকে অস্থায়ী মর্যাদা পোৱাৰ অধিকাৰী। অস্থায়ী মর্যাদা নিশ্চিত কৰাৰ বাবে অস্থায়ী শ্রমিকৰ হৈ আন্দোলন কৰিছিল অস্থায়ী শ্রমিক সংঘই। এই সমস্যাটোৰ সমাধানৰ বাবে অস্থায়ী শ্রমিকসকলৰ ভিতৰত কোনে কোনে ১৯৮৯ চনৰ আঁচনিৰ অধীনত সুবিধা লাভৰ বাবে যোগ্যতাৰ মাপকাঠী পূৰণ কৰে সেয়া নির্ধাৰণ কৰিবলৈ তেওঁলোকৰ নথি পৰীক্ষা কৰিবলৈ এখন সমিতি গঠন কৰা হৈছিল।

৫) এই আপীলৰ উত্তৰবাদীয়ে ১৯/০১/২০০৪ তাৰিখে সমিতিৰ সন্মুখত হাজিৰ হৈছিল আৰু বিভাগৰ ওচৰত উপলব্ধ নথিসমূহৰ পৰীক্ষণৰ পিছত সমিতিৰ সদস্যসকলে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হৈছিল যে উত্তৰবাদী ১৯৮৯ চনত ৪ দিন; ১৯৯২ চনত ২৯ দিন; ১৯৯৩ চনত ১৭ দিন; ১৯৯৪ চনত ৩৮ দিন; ১৯৯৫ চনত ৩৮ দিন; ১৯৯৬ চনত ৩৪ দিন; ১৯৯৭ চনত ৩৭ দিন আৰু ১৯৯৮ চনত ১৭ দিনৰ বাবে নিয়োজিত আছিল যি বছৰৰ প্রয়োজনীয় ২৪০ দিনতকে বহু কম। ইয়াৰ উপৰিও উল্লেখযোগ্য যে অস্থায়ী

মর্যাদাৰ দাবীৰ সমর্থনত ১৯৯৫ (২৩৯ দিন), ১৯৯৬ (২৪০ দিন), ১৯৯৭(২৫০ দিন), ১৯৯৮(৮৯ দিন)ৰ পৰা সংশ্লিষ্ট বছৰটোত বহু বেছি সময়ৰ বাবে নিয়োজিত হোৱাৰ দাবী কৰা হৈছিল যদিও প্রতিবাদীয়ে সমিতিৰ সন্মুখত কোনো মূল নথি দাখিল কৰাত ব্যর্থ হৈছিল।

৬) সেৱাৰ নথিসমূহ পৰীক্ষাৰ পিছত সমিতিয়ে ২৯/০৮/২০০৫ তাৰিখৰ প্রতিবেদনত লক্ষ্য কৰিছিল যে প্রতিবাদীয়ে ১২টা কেলেণ্ডাৰ মাহত "২৪০ দিন" সম্পূর্ণ নকৰাৰ বাবে যোগ্যতাৰ মাপকাঠী পূৰণ কৰা নাছিল। সমিতিৰ সন্মুখত বিএছএনএল কর্তৃপক্ষই অতিৰিক্তভাৱে দাবী কৰিছিল যে উত্তৰবাদীয়ে নির্ভৰ কৰা প্রমাণ পত্রৰ ফটোষ্টেট কপি, কেতিয়াও বিএছএনএলৰ কোনো বিষয়াই প্রদান কৰা নাছিল। সমিতিৰ চূড়ান্ত নিষ্কর্ষ প্রাসংগিক অংশ তলত উলিওৱা হৈছে:

> "উপৰোক্ত প্রমাণ আৰু সাক্ষ্যৰ প্রতি লক্ষ্য ৰাখি সমিতিয়ে লক্ষ্য কৰিছে যে আবেদনকাৰী শ্রী দেও কুমাৰ ৰায়ে ০১/০১/১৯৯৫ৰ পৰা ৩১/১২/১৯৯৫ৰ ভিতৰত ১২টা কেলেণ্ডাৰ মাহত সর্বাধিক ৩৮ দিন সম্পূর্ণ কৰিছে আৰু সেইবাবেই আবেদনকাৰীয়ে ১৯৮৯ চনৰ আঁচনিৰ বিধান অনুসৰি অস্থায়ী মর্যাদা পোৱা অধিকাৰী নহয় ....."

৭) সমিতিৰ উক্ত সিদ্ধান্তটোক উচ্চ ন্যায়ালয়ত প্রত্যাহ্বান জনাই ২০০৬ চনৰ লেখ আবেদন (দেৱানী) নং ২১৫৮ দাখিল কৰিছিল যিটো ০৮/০৪/২০০৯ তাৰিখে ন্যায়াধিকৰণলৈ হস্তান্তৰ কৰা হৈছিল আৰু আবেদনখনক টি এ নং ৩০/২০০৯ হিচাপে পঞ্জীয়ন কৰা হৈছিল। একেধৰণৰ এনে গোচৰ ন্যায়াধিকৰণে অনুৰূপভাৱে বিবেচনা কৰিছিল আৰু একে আদেশত

(২২/০১/২০১০) ন্যায়াধিকৰণে সমিতিৰ সিদ্ধান্তক সমর্থন কৰিছিল আৰু মতামত দিছিল যে যিহেতু সমিতিখনে সকলো পক্ষই উত্থাপন কৰা প্রাসংগিক সাক্ষ্য বিবেচনা কৰিছিল, গতিকে আবেদনকাৰীসকলে অস্থায়ী মর্যাদা দাবী কৰিবলৈ কোনো কাৰণ নাই আৰু সেই অনুসৰি টি এ আৰু সংশ্লিষ্ট আবেদনসমূহ ন্যায়াধিকৰণে ২২/০১/২০১০ তাৰিখে খাৰিজ কৰিছিল।

৮) যেতিয়া ইয়াক প্রত্যাহ্বান জনোৱা হৈছিল, তেতিয়া উচ্চ ন্যায়ালয়ে লেখ আবেদন (দেৱানী) নং ২৯৪৫/২০১১ত ১৯/০৩/২০১৩ তাৰিখৰ এক সাধাৰণ আদেশৰ জৰিয়তে ন্যায়াধিকৰণৰ আদেশ বাতিল কৰি বিষয়টো নতুনকৈ বিবেচনা কৰিবলৈ ন্যায়াধিকৰণলৈ ঘূ�ৰাই পঠিয়াইছিল। ঘূ�ৰাই পঠোৱা আদেশত উচ্চ ন্যায়ালয়ে উল্লেখ কৰিছে যে আবেদনকাৰী আৰু বিভাগৰ (আঁচনিৰ অধীনত সুবিধাসমূহৰ প্রাপ্যতাৰ ওপৰত) পৰস্পৰ বিৰোধী বাস্তৱিক দাবীৰ প্রতি লক্ষ্য ৰাখি প্রশাসনিক ন্যায়াধিকৰণ আইন, ১৯৮৫ৰ ধাৰা ২২(৩)ৰ অধীনত অনুমোদিতভাৱে পক্ষসমূহৰ প্রমাণ লিপিবদ্ধ কৰিব লাগিব (চমুকৈ "১৯৮৫ চনৰ আইন")। সেই অনুসৰি পক্ষসমূহৰ প্রমাণ লিপিবদ্ধ কৰি বিষয়টোৰ নতুনকৈ বিচাৰ কৰিবলৈ নির্দেশ দিয়া হৈছিল।

৯) ইয়াৰ পিছত ন্যায়াধিকৰণে বিষয়টো পুনৰ বিবেচনা কৰিলে, ২৯/০৮/২০০৫ তাৰিখৰ সমিতিৰ প্রতিবেদন পুনৰ এবাৰ পঢ়ি লক্ষ্য কৰিলে যে জিএমটিডি, কামৰূপৰ কার্যালয়ৰ পৰা পৰীক্ষা কৰা প্রকৃত নথি অনুসৰি, আবেদনকাৰীক ১৯৮৯ চনত ৪ দিন; ১৯৯২ চনত ২৯ দিন; ১৯৯৩ চনত ১৭ দিন; ১৯৯৪ চনত ৩৮ দিন; ১৯৯৫ চনত ৩৮ দিন; ১৯৯৬ চনত ৩৪ দিন; ১৯৯৭ চনত ৩৭ দিন আৰু ১৯৯৮ চনত ১৭ দিনৰ বাবে নিয়োজিত কৰা হৈছিল। আবেদনকাৰীয়ে প্রস্তুত কৰা প্রমাণ পত্রৰ ফটোকপিৰ

প্রসংগত দেখা গ'ল যে আবেদনকাৰীক ১৯৮৯ চনৰ পৰা ১৯৯৮ চনলৈকে কাম কৰিবলৈ দিয়া হৈছিল, কিছু কৃত্রিম বিৰতিৰ সৈতে। এনে ৰহস্যময় পর্যবেক্ষণৰ সৈতে আৰু কোনো অধিক প্রমাণ বা সাক্ষ্য অবিহনে ন্যায়াধিকৰণে ২৫/০৮/২০১৫ তাৰিখে টি এ নং ৩০/২০০৯ত আবেদনকাৰীৰ সপক্ষে আদেশ প্রদান কৰে।

১০) ন্যায়াধিকৰণৰ আদেশক আপীলকাৰীয়ে প্রত্যাহ্বান জনাইছিল লেখ আবেদন (দেৱানী) নং ৯৯১/২০১৭ দাখিল কৰি য'ত ঘূৰাই পঠোৱা আদেশত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ পূর্বৰ নির্দেশনা (১৯/০৩/২০১৩)ৰ ভিত্তিত ১৯৮৫ চনৰ আইনখনৰ ধাৰা ২২(৩)ৰ অধীনত থতা পদ্ধতি ন্যায়াধিকৰণে অনুসৰণ নকৰাৰ বিষয়ে এটা নির্দিষ্ট আবেদন উত্থাপন কৰা হৈছিল।

১১) বিভাগে পুনৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত দাবী কৰে যে প্রতিবাদীয়ে ১২ মাহত ২৪০ দিন কাম কৰাৰ যোগ্যতাৰ মাপকাঠী পূৰণ কৰা নাই আৰু তেওঁ চৰকাৰী নথিৰ সৈতে মিল নোহোৱা ৰচনা কৰা প্রমাণপত্রৰ ওপৰত নির্ভৰ কৰিছিল আৰু অন্যথা সিদ্ধান্ত ল'বলৈ কোনো প্রমাণ লিপিবদ্ধ নকৰাকৈয়ে ন্যায়াধিকৰণে এনে এটা তথ্য লিপিবদ্ধ কৰিছিল যিটো কোনো গ্রহণযোগ্য সাক্ষ্য দ্বাৰা সমর্থিত হোৱা নাছিল। দৰাচলতে, ১৯৮৯ চনৰ আঁচনিৰ বিধান অনুসৰি আবেদনকাৰীক অস্থায়ী মর্যাদা পোৱাৰ বাবে অযোগ্য বুলি স্পষ্টভাৱে ৰায় দিয়া সমিতিখনে লোৱা বিপৰীত সিদ্ধান্তৰ পৰা সমর্থন লাভ কৰাৰ উদ্দেশ্যে এটা ভুল সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছিল। বিভাগটোৱে এই আদালতে *সচিব, কর্ণাটক ৰাজ্য আৰু অন্যান্য বনাম উমাদেৱী আৰু অন্যান্য* গোচৰৰ সিদ্ধান্তৰ ওপৰত নির্ভৰ কৰি কয় যে ১৯৮৯ চনৰ আঁচনিখনৰ ভেটি ভাঙি পেলোৱা হৈছে আৰু উক্ত আঁচনিখনৰ অধীনত কোনো সকাহৰ দাবী কৰিব নোৱাৰি।

১২) ৩১/০৫/২০১৮ তাৰিখৰ বিবাদিত ৰায়দানৰ অধীনত উচ্চ ন্যায়ালয়ে অৱশ্যে বিএছএনএলে দাখিল কৰা লেখ আবেদন খাৰিজ কৰিছিল, য'ত আদালতে আবেদনকাৰীয়ে দাখিল কৰা নথি-পত্ৰৰ জেৰক্স কপিৰ উল্লেখ কৰি ভুলকৈ লক্ষ্য কৰিছিল যে সেই নথি-পত্ৰসমূহৰ সত্যতাক বিভাগে বিতৰ্কিত কৰা নাই। এনে তথ্যৰ সৈতে ন্যায়াধিকৰণৰ ২৫/০৮/২০১৫ তাৰিখে উত্তৰবাদীৰ সপক্ষে দিয়া ৰায়দান সমৰ্থন কৰা হয় আৰু তলত দিয়া পৰ্যবেক্ষণেৰে লেখ আবেদন খাৰিজ কৰা হয়।

" **** **** **** ****

২৫/০৮/২০১৫ তাৰিখৰ বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশৰ জৰিয়তে বিজ্ঞ ন্যায়াধিকৰণে ১৯৮৯ চনৰ পৰা ১৯৯৮ চনলৈকে আবেদনকাৰীয়ে বিভাগটোৰ অধীনত ২৪০ দিনতকৈ অধিক সময় কাম কৰাৰ তথ্যৰ লিপিবদ্ধ কৰি প্ৰতিবাদীয়ে দাখিল কৰা আবেদনৰ অনুমতি দিছিল। এনে বিষয়সমূহ চাবলৈ বিভাগে গঠন কৰা "দায়বদ্ধ সমিতি"ই দাখিল কৰা ২৯/০৮/২০০৫ তাৰিখৰ প্ৰতিবেদনৰ লগতে এছডিই/জেটিঅ'ই উত্থাপন কৰা নথিপত্ৰৰ প্ৰমাণসমূহ বিবেচনা কৰাৰ পিছত এনে তথ্যৰ তথ্য লিপিবদ্ধ কৰা হৈছিল।

ৰিট আবেদনকাৰীৰ বিদ্বান অধিবক্তাই এনে কোনো সামগ্ৰীৰ প্ৰতি আমাৰ দৃষ্টি আমন্ত্ৰণ কৰিব পৰা নাই যিয়ে বিদ্বান ন্যায়াধিকৰণে লিপিবদ্ধ কৰা বাস্তৱিক তথ্যক স্থানচ্যুত কৰিবলৈ যাব।"

১৩) ইয়াৰ পিছত উচ্চ ন্যায়ালয়ে আপীলকাৰীয়ে দাখিল কৰা পুনৰীক্ষণ আবেদন খাৰিজ কৰে, ০৪/৬/২০১৯ তাৰিখৰ আদেশৰ জৰিয়তে, আৰু এই আদেশকো এই গোচৰত প্রত্যাহ্বান জনোৱা হৈছে।

১৪) আপীলকাৰীৰ বিজ্ঞ জ্যেষ্ঠ অধিবক্তা শ্রী দীনেশ অগ্নানীয়ে আঙুলিয়াই দিয়ে যে ন্যায়াধিকৰণ আৰু উচ্চ ন্যায়ালয় দুয়োটাই এই কথা উপলব্ধি কৰাত ব্যর্থ হৈছে যে ১৯৮৯ চনৰ আঁচনিখন অস্থায়ী শ্রমিকসকলক অস্থায়ী মর্যাদা প্রদানৰ বাবে যোগ্যতাৰ মাপকাঠী নির্দিষ্ট কৰি এককালীন ব্যৱস্থা হিচাপে উদ্দেশ্য কৰা হৈছে আৰু প্রতিবাদীয়ে ১২ মাহত ২৪০ দিন কাম কৰা নাছিল বাবে তেওঁ আঁচনিৰ অধীনত যিকোনো সুবিধা পোৱাৰ বাবে অযোগ্য। তদুপৰি, এনেকুৱাও যোগ্য সমিতিৰ তথ্য হোৱাৰ বাবে, ২০/১১/২০১৩ তাৰিখে উচ্চ ন্যায়ালয়ে বিষয়টো ন্যায়াধিকৰণলৈ ঘূৰাই পঠোৱাৰ সময়ত, নতুনকৈ বিচাৰ কৰাৰ বাবে জাৰি কৰা নির্দিষ্ট নির্দেশনাৰ সত্ত্বেও, কোনো প্রমাণ লিপিবদ্ধ নকৰাকৈ বা কোনো গ্রহণযোগ্য সাক্ষ্য উল্লেখ নকৰাকৈয়ে ন্যায়াধিকৰণ বা উচ্চ ন্যায়ালয়ে উত্তৰবাদীৰ পক্ষত ভুল বাস্তৱিক তথ্য দিয়াৰ কোনো ন্যায্যতা নাছিল। বিজ্ঞ অধিবক্তাই যুক্তি আগবঢ়ায় যে আবেদনকাৰীয়ে দাখিল কৰা নথি-পত্রৰ ফটোষ্টেট কপি বিভাগীয় অভিলেখৰ সৈতে মিল নাই আৰু সেয়েহে নির্ভৰ কৰা নথি-পত্রৰ জেৰক্স কপিৰ সত্যতা নির্ণয় কৰিবলৈ কোনো প্রমাণ লিপিবদ্ধ নকৰাকৈয়ে ন্যায়াধিকৰণ বা উচ্চ ন্যায়ালয়েও এই সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ব নোৱাৰিলেহেঁতেন যে আবেদনকাৰীয়ে আঁচনিৰ অধীনত যোগ্যতাৰ মাপকাঠী পূৰণ কৰিছিল।

১৫) ইয়াৰ বিপৰীতে, উত্তৰবাদীৰ বিদ্বান অধিবক্তা শ্রী সুৰেন্দ্র পাত্রীয়ে যুক্তি আগবঢ়ায় যে উত্তৰবাদীয়ে ১৯৮৯ চনৰ আঁচনিৰ অধীনত সুবিধা লাভ

কৰিবলৈ বহুদিনৰ পৰাই মামলা চলাই আছে আৰু যিহেতু ন্যায়াধিকৰণৰ লগতে উচ্চ ন্যায়ালয়েও তেওঁৰ পক্ষত সকাহ দিছে, গতিকে এই আদালতৰ হস্তক্ষেপ যোগ্য নহয়।

১৬) ১৯৮৯ চনৰ আঁচনিৰ সুবিধা লাভ কৰিবলৈ হ'লে উত্তৰবাদীয়ে আঁচনিখনৰ অধীনত নির্ধাৰিত যোগ্যতাৰ মাপকাঠী পূৰণ কৰা আৰু ১২ মাহত কমেও ২৪০ দিন কাম কৰা বুলি প্রতিষ্ঠা কৰাটো প্রয়োজনীয় আছিল। বাস্তৱিক বিতর্ক সমাধানৰ বাবে উচ্চ ন্যায়ালয়ে বিষয়টো ঘূৰাই পঠোৱাৰ সময়ত আগতে ন্যায়াধিকৰণক প্রমাণ লিপিবদ্ধ কৰিবলৈ নির্দেশ দিছিল। কিন্তু ন্যায়াধিকৰণৰ ২৫/০৮/২০১৫ তাৰিখৰ আদেশত দেখা গৈছে যে উত্তৰবাদীৰ সপক্ষে সিদ্ধান্ত লোৱাৰ একমাত্র ভিত্তি আছিল ২৯/০৮/২০০৫ তাৰিখৰ সমিতিৰ প্রতিবেদন/কার্য্যবিধি। সমিতিয়ে অৱশ্যে নথিসমূহৰ পৰীক্ষণৰ পিছত এই সিদ্ধান্তত উপনীত হয় যে উত্তৰবাদীয়ে ০১/০১/১৯৯৫ৰ পৰা ৩১/১২/১৯৯৫লৈকে ১২টা কেলেণ্ডাৰ মাহত সর্বাধিক ৩৮ দিন সম্পূর্ণ কৰিছে আৰু সেইবাবেই তেওঁ আঁচনিখনৰ অধীনত অস্থায়ী মর্যাদাৰ বাবে অযোগ্য। তথাপিও সমিতিৰ নির্দিষ্ট নথি ভুলকৈ পঢ়ি আৰু বিপৰীত মতামতৰ কোনো ভিত্তি নোহোৱাকৈ ন্যায়াধিকৰণে ৰহস্যজনকভাৱে লক্ষ্য কৰিলে যে ১৯৮৯ চনৰ পৰা ১৯৯৮ চনলৈকে আবেদনকাৰীক কৃত্রিম বিৰতিৰ সৈতে কাম কৰিবলৈ দিয়া হৈছিল আৰু সেই ভিত্তিত উত্তৰবাদীক সকাহ দিয়া হৈছিল। কিন্তু ন্যায়াধিকৰণে কেতিয়াও বাস্তৱিক বিতর্ক নির্ণয় কৰিবলৈ কোনো প্রমাণ লিপিবদ্ধ কৰা নাছিল আৰু ইয়াৰ পৰিৱর্তে ১৯৮৯ চনৰ পৰা ১৯৯৮ চনলৈকে ১০ বছৰৰ ভিতৰত উত্তৰবাদীৰ সেৱাৰ কথা ভুলকৈ লক্ষ্য কৰি ১২টা কেলেণ্ডাৰ মাহত ২৪০ দিনৰ সেৱাৰ প্রয়োজনীয়তা গণনা কৰা হৈছিল।

১৭) ন্যায়াধিকৰণ আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ভুল সিদ্ধান্ত আৰু সমিতিয়ে দিয়া তথ্যক প্ৰত্যাহ্বান জনাই আপীলকাৰীয়ে দাখিল কৰা পুনৰীক্ষণ আবেদনখন একেবাৰে একাষৰীয়া কৰি পেলোৱা হৈছিল। তদুপৰি যদিও এই তথ্য নথিত থকা সাক্ষ্যৰ বিপৰীত বুলি আঙুলিয়াই দিয়া হৈছিল, তথাপিও ন্যায়াধিকৰণ আৰু উচ্চ ন্যায়ালয় দুয়োটাই প্ৰতিবেদনখন বিবেচনা কৰি আবেদনকাৰীক সকাহ দিয়াৰ পৰ্যবেক্ষণৰ সৈতে তাৰ অৱজ্ঞা কৰিছিল। সেই অনুসৰি ০৪/০৬/২০১৯ তাৰিখে পুনৰীক্ষণ আবেদন খাৰিজ কৰা হৈছিল।

১৮) পূৰ্বে উল্লেখ কৰা অনুসৰি কমিটীয়ে স্পষ্টভাৱে লিপিবদ্ধ কৰিছিল যে উত্তৰবাদীয়ে *"০১/০১/১৯৯৫ৰ পৰা ৩১/১২/১৯৯৫লৈকে ১২টা কেলেণ্ডাৰ মাহত সৰ্বাধিক ৩৮ দিন সম্পূৰ্ণ কৰিছে আৰু সেইবাবেই আবেদনকাৰীয়ে দূৰসংযোগ বিভাগৰ আকস্মিক শ্ৰমিক (অস্থায়ী মৰ্যাদা আৰু নিয়মীয়াকৰণৰ অনুদান) আঁচনি, ১৯৮৯ৰ বিধান অনুসৰি অস্থায়ী মৰ্যাদা প্ৰদানৰ অধিকাৰী নহয়।"* যদিও সমিতিয়ে এই স্পষ্ট তথ্য ন্যায়াধিকৰণৰ লগতে উচ্চ ন্যায়ালয়েও লক্ষ্য কৰিছিল, আচৰিত ধৰণে উত্তৰবাদীৰ বাবে নিয়মীয়াকৰণৰ নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল। ইয়াৰ বিপৰীতে আগতে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ১৯/০৩/২০১৩ তাৰিখৰ ঘূৰাই পঠোৱা আদেশৰ ক্ষেত্ৰত তথ্যৰ বাবে ন্যায়াধিকৰণে কোনো তদন্ত কৰা নাছিল বা কোনো প্ৰমাণ লিপিবদ্ধ কৰা নাছিল। সেয়েহে দেখা যায় যে কোনো বস্তুগত ভেটি নোহোৱাকৈয়ে সিদ্ধান্ত লোৱা হৈছে।

১৯) ওপৰৰ পৰিস্থিতিত আমি বিবেচিত মতামতত উপনিত হৈছো যে উচ্চ ন্যায়ালয় আৰু ন্যায়াধিকৰণে উত্তৰবাদীৰ পক্ষত লোৱা সিদ্ধান্তটো ২৯/০৮/২০০৫ তাৰিখে সমিতিখনে লিপিবদ্ধ কৰা বাস্তৱিক তথ্যৰ বিপৰীত। কমিটীৰ প্ৰতিবেদনত এইটোও প্ৰকাশ কৰা হৈছে যে আবেদনকাৰীয়ে তেওঁৰ

দাবীক সমর্থন কৰিবলৈ, মূল নথি দাখিল কৰাত ব্যর্থ হৈছিল। সমিতিয়ে আৰু উল্লেখ কৰে যে প্রমাণপত্র অকর্তৃত্বশীল ব্যক্তিয়ে প্রদান কৰিছিল আৰু এনে নথি-পত্রৰ সত্যতা প্রতিষ্ঠা কৰা হোৱা নাই।

২০) এই পর্যায়ত ১৯৮৯ চনৰ আঁচনিৰ ৫(১) দফা উদ্ধৃত কৰাটো উপযুক্ত যিয়ে অস্থায়ী শ্রমিকক অস্থায়ী মর্যাদা প্রদানৰ প্রয়োজনীয়তা নির্ধাৰণ কৰে।

> "৫) অস্থায়ী অৱস্থা
>
> (১) বর্তমান নিয়োজিত সকলো আকস্মিক শ্রমিকক অস্থায়ী মর্যাদা প্রদান কৰা হ'ব আৰু যিসকলে কমেও এবছৰৰ অবিৰত সেৱা আগবঢ়াইছে যাৰ ভিতৰত তেওঁলোকে ২৪০ দিনৰ বাবে (পাঁচ দিন সপ্তাহ পালন কৰা কার্যালয়ৰ ক্ষেত্রত ২০৬ দিন) কামত নিয়োজিত হ'ব লাগিব, এনে অস্থায়ী শ্রমিকক অস্থায়ী মাজদুৰ হিচাপে নির্ধাৰণ কৰা হ'ব।"

ওপৰৰ দফাটোৱে স্পষ্ট কৰি দিয়ে যে আবেদনকাৰীয়ে এটা নির্দিষ্ট কেলেণ্ডাৰ বছৰত ২৪০ দিনৰ বাবে নিয়োজিত হোৱাটো প্রয়োজনীয় আছিল। সমিতিৰ তথ্য অনুসৰি উত্তৰবাদীয়ে কেলেণ্ডাৰ বছৰত সর্বাধিক ৩৮ দিন সেৱা আগবঢ়াইছিল আৰু অযোগ্য আছিল।

২১) নিয়োজিত থকা ২৪০ দিনৰ গণনা কৰিবলৈ ন্যায়াধিকৰণে নিজৰ আদেশত (২৫/০৮/২০১৫) উমা দেৱী (উপৰোক্ত) গোচৰৰ ৰায়দানৰ ওপৰত নির্ভৰ কৰি ১৯৮৯ চনৰ পৰা ১৯৯৮ চনৰ ভিতৰত সেৱাৰ সময়সীমা বিবেচনা কৰিছে, কিন্তু এই ধৰণৰ যোগ্যতা বিবেচনাই উমা দেৱীৰ অনুপাতৰ পৰা সমর্থন লাভ নকৰে। এই কথা বুজিবলৈ সংবিধান বিচাৰপীঠৰ

হৈ মতামত দিয়া ন্যায়াধীশ পি কে বালাসুব্রমণ্যই এককালীন পদক্ষেপ হিচাপে অনিয়মিতভাৱে নিযুক্তি পোৱা শ্রমিকৰ নিয়মীয়াকৰণৰ বিষয়টোৰ ওপৰত তলত দিয়া পর্যবেক্ষণ পঢ়ি আমি লাভৱান হম।

> “৫৩)..... এছ ভি নাৰায়ণপ্পা [(১৯৬৭)১ এছচিআৰ ১২৮: এআইআৰ ১৯৬৭ এছচি ১০৭১], আৰ এন নানজুণ্ডপ্পা [(১৯৭২)১ এছচিচি ৪০৯: (১৯৭২)২ এছচিআৰ ৭৯৯] আৰু বি এন নাগাৰাজন [(১৯৭৯)৪ এছচিচি ৫০৭: ১৯৮০ এছচিচি (এল এণ্ড এছ)৪ (১৯৭৯)৩ এছচিআৰ ৯৩৭] গোচৰত ব্যাখ্যা কৰা আৰু ওপৰৰ ১৫ নং অনুচ্ছেদত উল্লেখ কৰা ধৰণে যথাযথভাৱে অনুমোদিত খালী পদত যথাযথভাৱে যোগ্য ব্যক্তিৰ অনিয়মিত নিযুক্তি (অবৈধ নিযুক্তি নহয়) কৰা হ’ব পাৰে আৰু কর্মচাৰীসকলে দহ বছৰ বা তাতকৈ অধিক সময় কাম কৰি থাকিব পাৰে কিন্তু আদালত বা ন্যায়াধিকৰণৰ আদেশৰ হস্তক্ষেপ অবিহনে। এনে কর্মচাৰীৰ সেৱা নিয়মীয়াকৰণৰ প্রশ্নটো ওপৰত উল্লেখ কৰা গোচৰসমূহত আৰু এই ৰায়দানৰ পোহৰত এই আদালতে নিষ্পত্তি কৰা নীতিৰ পোহৰত গুণাগুণৰ ভিত্তিত বিবেচনা কৰিবলগীয়া হ’ব পাৰে। যিবোৰ ক্ষেত্রত এতিয়া অস্থায়ী কর্মচাৰী বা দৈনিক মজুৰি শ্রমিক নিয়োগ কৰা হৈছে, সেই প্রেক্ষাপটত ভাৰত যুক্তৰাজ্য, ৰাজ্য চৰকাৰ আৰু তেওঁলোকৰ প্রতিষ্ঠানসমূহে এককালীন ব্যৱস্থা হিচাপে এনে অনিয়মিতভাৱে নিযুক্তি পোৱাসকলক, যিসকলে দহ বছৰ বা তাতকৈ অধিক সময় যথাযথভাৱে অনুমোদিত পদত কাম কৰি আহিছে কিন্তু

আদালত বা ন্যায়াধিকৰণৰ আদেশৰ আৱৰণত নহয়, তেওঁলোকৰ সেৱা নিয়মীয়াকৰণৰ পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিব লাগে আৰু অধিক নিশ্চিত কৰিব লাগে যে সেই খালী অনুমোদিত পদসমূহ পূ�ৰণ কৰিবলৈ নিয়মীয়া নিযুক্তি গ্ৰহণ কৰা হয়, যিবোৰ পূৰণ কৰিবলগীয়া হৈ আছে। এই তাৰিখৰ পৰা ছমাহৰ ভিতৰত এই প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰিব লাগিব। আমি এইটোও স্পষ্ট কৰি দিওঁ যে নিয়মীয়াকৰণ, যদি ইতিমধ্যে কৰা হৈছে, কিন্তু বিচাৰাধীন নহয়, তেন্তে এই ৰায়দানৰ ভিত্তিত পুনৰ মুকলি কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই, কিন্তু সাংবিধানিক প্ৰয়োজনীয়তাক আৰু অধিক আওকান কৰি সাংবিধানিক আঁচনি অনুসৰি যথাযথভাৱে নিযুক্তি নোপোৱাসকলক নিয়মীয়াকৰণ বা স্থায়ী কৰা উচিত নহয়।”

২২) ওপৰৰ অনুপাতটো অনিয়মিত নিযুক্তিৰ সৈতে জড়িত আছিল, যিটো বিষয় অৱশ্যে এই বিষয়ত বৰ প্ৰাসংগিক নহয়। তদুপৰি এই অনুপাতত অস্থায়ী শ্ৰমিকৰ যোগ্যতা নিৰ্ণয়ৰ বাবে দহ বছৰৰ সেৱাৰ মাজভাগ নিৰ্ধাৰণ কৰা হোৱা নাই, যিটো ন্যায়াধিকৰণে বুজি পাইছে। সেইবাবেই, কেইবাটাও কেলেণ্ডাৰ বছৰত বিয়পি পৰা নিয়োজিত থকা সময়ছোৱা (আৰু আঁচনিৰ অধীনত বাধ্যতামূলক কৰা অনুসৰি এবছৰ নহয়) সেই বছৰবোৰৰ সেৱাৰ ব্যৱধানক, ‘কৃত্ৰিম বিৰতি’ হিচাপে গণ্য কৰি গ্ৰহণ কৰিব নোৱাৰিলেহেঁতেন। এই গণনাৰ ধৰণ উমা দেৱীৰ ধাৰণাৰ লগতে উত্তৰবাদকাৰীক নিয়ন্ত্ৰণ কৰা নিৰ্ধাৰিত মাপকাঠীৰ সৈতে অসঙ্গতিপূৰ্ণ। ইয়াৰ উপৰিও দেখা যায় যে ন্যায়াধিকৰণে নিজৰ আদেশত (২২/০১/২০১০) অন্যান্য আবেদনকাৰীৰ

মাজত উত্তৰবাদীৰ নিয়মীয়াকৰণৰ দাবী খাৰিজ কৰাৰ সময়তে তাত স্বীকাৰোক্তিটো লক্ষ্য কৰিছিল যে তেওঁলোকে কোনো বছৰতে ২৪০ দিনৰ নিয়োগৰ প্ৰয়োজনীয়তা পূৰণ কৰা নাছিল। অৱশেষত ৰায় দিয়া হ'ল যে আবেদনকাৰীসকলে সমিতিৰ তথ্যত কোনো ধৰণৰ দুৰ্বলতা প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পৰা নাই। সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ স্বাৰ্থত আমি মন কৰিব পাৰো যে পূৰ্বে উল্লেখ কৰা ধৰণে ন্যায়াধিকৰণৰ ওপৰৰ আদেশত উচ্চ ন্যায়ালয়ে হস্তক্ষেপ কৰি গোচৰ ঘূৰাই পঠাইছিল।

২৩) পৰিস্থিতি এনে হোৱাৰ বাবে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ৩১/০৫/২০১৮ আৰু ০৪/০৬/২০১৯ তাৰিখৰ বিবাদিত ৰায়দানৰ লগতে টি এ নং ৩০/২০০৯ত ন্যায়াধিকৰণৰ ২৫/০৮/২০১৫ তাৰিখৰ আদেশো ভিত্তিহীন বুলি ধৰা হ'ল। সেই অনুসৰি আদেশসমূহক ৰদ আৰু বাতিল কৰা হ'ল।

২৪) খৰচৰ ওপৰত কোনো আদেশ নোহোৱাকৈ ওপৰৰ আদেশৰ সৈতে আপীল মঞ্জুৰ কৰা হ'ল।

..... ন্যায়াধীশ

[আৰ সুভাষ ৰেড্ডী]

..... ন্যায়াধীশ

[হৃষিকেশ ৰয়]

নতুন দিল্লী

১৪ ডিচেম্বৰ, ২০২১

DISCLAIMER

"The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation".

“স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কার্য্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বিবেচিত হব।”

অনুবাদকঃ মোঃ ছফিজুৰ ৰহমান, মুখ্য অনুবাদক